

Datum van inontvangstneming : 17/04/2015

Zaak C-127/15**Verzoek om een prejudiciële beslissing****Datum van indiening:**

12 maart 2015

Verwijzende rechter:

Oberster Gerichtshof (Oostenrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

17 februari 2015

Verzoeker in Revision:

Verein für Konsumenteninformation

Verweerster in Revision:

INKO, Inkasso GmbH

Republiek Oostenrijk

[OMISSIS]

Oberster Gerichtshof

Het Oberste Gerichtshof geeft, als rechter in Revision [OMISSIS] in het geding tussen de Verein für Konsumenteninformation te Wenen [OMISSIS], verzoeker, en INKO, Inkasso Gesellschaft mit beschränkter Haftung te Linz [OMISSIS], verweerster, inzake een verbodsactie (financieel belang: 30 500 EUR) en publicatie van de uitspraak (financieel belang: 5 500 EUR), in het kader van het door beide partijen ingestelde beroep in Revision tegen het arrest van 30 juli 2014 van het Oberlandesgericht Wien [OMISSIS] als rechter in hoger beroep, waarbij het vonnis van 14 november 2013 van het Handelsgericht Wien [OMISSIS] deels werd gewijzigd, in besloten zitting de navolgende

B e s l i s s i n g

A. Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

[Or. 2]

1. Is een incassobureau dat in het kader van de bedrijfsmatige inning van vorderingen namens zijn opdrachtgevers overeenkomsten inzake termijnbetaling aanbiedt aan de schuldenaren van deze opdrachtgevers, waarbij het voor zijn werkzaamheden kosten in rekening brengt die uiteindelijk door de schuldenaren dienen te worden betaald, aan te merken als „kredietbemiddelaar” in de zin van artikel 3, onder f), van richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van richtlijn 87/102/EEG van de Raad?

2. Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord:

Is een overeenkomst inzake termijnbetaling die na bemiddeling van een incassobureau tussen een schuldenaar en diens crediteur tot stand komt, een „kosteloos uitstel van betaling” in de zin van artikel 2, lid 2, onder j), van richtlijn 2008/48/EG, indien de schuldenaar zich daarin slechts verbindt tot betaling van de openstaande vordering alsmede van de rente en kosten die hij ter zake van zijn betalingsverzuim toch al had moeten betalen op grond van de wet – dus ook zonder een dergelijke overeenkomst?

B. [OMISSIS] [Aanhouding van de uitspraak]

M o t i v e r i n g:

I – Feiten

Verzoeker is een vereniging naar Oostenrijks recht. Hij is volgens dit recht bevoegd tot het instellen van verbodsacties in de zin van richtlijn 2009/22/EG. Verweerder exploiteert een incassobureau. Verzoeker heeft verweerder gedagvaard in verband met meerdere naar zijn mening onrechtmatige gedragingen in de zin van artikel 1, lid 1, van deze richtlijn.

[Or. 3]

Het onderhavige verzoek om een prejudiciële beslissing heeft betrekking op de vraag of verweerder precontractuele informatieverplichtingen van artikel 5 van richtlijn 2008/48/EG heeft geschonden. In dit verband dient de volgende gang van zaken te worden beoordeeld:

Verweerder verstuurt in opdracht van crediteuren aan hun schuldenaren schriftelijke herinneringen waarin zij de openstaande vordering van de crediteur inclusief de vervallen rente en haar eigen kosten opneemt („algemene administratiekosten”, „eerste aanmaning” en „dossierkosten”). De schuldenaren wordt verzocht binnen drie dagen te betalen of een voorgeformuleerde „aflossingsovereenkomst” in te vullen en aan verweerder te retourneren. Deze overeenkomst voorziet in een „afbetalingsplan” met vaste termijnen; hoeveel termijnbetalingen dienen te worden verricht, wordt niet aangegeven. De

schuldenaren aanvaarden met deze verklaring de door verweerster genoemde vordering „inclusief de voor de duur van de uiteindelijke looptijd te berekenen dossierkosten en rente”. Zij verplichten zich om „voornoemde schuld in termijnen overeenkomstig het afbetalingsplan maandelijks af te lossen”, waarbij de betalingen eerst in mindering worden gebracht op de kosten van het incassobureau en daarna op de vordering van de crediteur en de rente.

Verzoeker heeft niet aangetoond dat verweerster rente en kosten berekent die hoger zijn dan hetgeen op grond van de wet toch al aan de betrokken crediteuren verschuldigd zou zijn, indien deze een betaling in termijnen alleen feitelijk zouden gedogen.

II – Toepasselijke bepalingen

1. De naar de opvatting van de Senat toepasselijke bepalingen van richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 inzake **[Or. 4]** kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van richtlijn 87/102/EEG van de Raad luiden als volgt:

„Artikel 2

- (1) Deze richtlijn is van toepassing op kredietovereenkomsten.
- (2) Deze richtlijn is niet van toepassing op het volgende: [...]
- j) kredietovereenkomsten die voorzien in kosteloos uitstel van betaling van een bestaande schuld; [...]
- (6) De lidstaten mogen bepalen dat uitsluitend de artikelen 1 tot en met 4, de artikelen 6, 7 en 9, artikel 10, lid 1, lid 2, punten a) tot en met i), l) en r), en lid 4, de artikelen 11, 13 en 16 en de artikelen 18 tot en met 32 van toepassing zijn op kredietovereenkomsten die erin voorzien dat de kredietgever en de consument regelingen voor uitstel of aflossing treffen als de consument zijn verplichtingen op grond van de oorspronkelijke kredietovereenkomst niet is nagekomen, en:
 - a) met deze regelingen een rechtsvordering tot ingebrekestelling zou kunnen worden vermeden, en
 - b) de voorwaarden voor de consument daardoor niet ongunstiger worden dan voorwaarden van de oorspronkelijke kredietovereenkomst.

Valt de kredietovereenkomst echter onder lid 3, dan is uitsluitend dat lid van toepassing.

Artikel 3

In deze richtlijn wordt verstaan onder: [...]

- c) ‚kredietovereenkomst’: een overeenkomst waarbij een kredietgever aan een consument krediet verleent of toezegt in de vorm van uitstel van betaling, een lening of een andere, soortgelijke betalingsfaciliteit, met uitzondering van overeenkomsten voor doorlopende dienstverlening en doorlopende levering van dezelfde goederen, waarbij de consument, zolang de diensten c.q. goederen worden geleverd, de kosten daarvan in termijnen betaalt; [...]
- f) ‚kredietbemiddelaar’: een natuurlijk persoon of rechtspersoon die niet optreedt als kredietgever en die in het kader van zijn bedrijfs- of beroepsactiviteiten tegen een vergoeding in de vorm **[Or. 5]** van geld of een andere overeengekomen financiële beloning:
 - i) aan consumenten kredietovereenkomsten voorstelt of aanbiedt;
 - ii) consumenten anderszins dan onder i) bedoeld, bijstaat bij de voorbereiding van het sluiten van andere dan de onder i) bedoelde kredietovereenkomsten, of
 - iii) namens de kredietgever met consumenten kredietovereenkomsten sluit;
- g) ‚totale kosten van het krediet voor de consument’: alle kosten, met inbegrip van rente, commissielonen, belastingen en vergoedingen van welke aard ook, die de consument in verband met de kredietovereenkomst moet betalen en die de kredietgever bekend zijn, met uitzondering van notariskosten; dit omvat ook de kosten in verband met nevendiensten met betrekking tot de kredietovereenkomst, met name verzekeringspremies, indien, daarenboven, het sluiten van een dienstencontract verplicht is om het krediet, in voorkomend geval op de geadverteerde voorwaarden, te verkrijgen;
- h) ‚het totale door de consument te betalen bedrag’: de som van het totale kredietbedrag en de totale kosten van het krediet voor de consument;
- i) ‚jaarlijks kostenpercentage’: de totale kosten van het krediet voor de consument, uitgedrukt in een percentage op jaarbasis van het totale kredietbedrag, indien toepasselijk te vermeerderen met de kosten bedoeld in artikel 19, lid 2; [...]

Artikel 5

- (1) Geruime tijd voordat de consument door een kredietovereenkomst of een aanbod wordt gebonden, verstrekt de kredietgever en, in voorkomend geval, de kredietbemiddelaar, op basis van de door de kredietgever aangeboden kredietvoorwaarden en, in voorkomend geval, de door de consument kenbaar gemaakte voorkeur en verstrekte informatie, de consument de nodige informatie om verschillende aanbiedingen te kunnen vergelijken en zo een geïnformeerd besluit te kunnen nemen over het sluiten van een kredietovereenkomst. Die informatie wordt, op papier of op een andere duurzame drager, verstrekt overeenkomstig het formulier ‚Europese standaardinformatie inzake consumentenkrediet’ in bijlage II. De kredietgever **[Or. 6]** wordt geacht te hebben voldaan aan de voorschriften van dit lid en van artikel 3, leden 1 en 2, van richtlijn 2002/65/EG wanneer hij de Europese standaardinformatie inzake consumentenkrediet heeft verstrekt.

Deze informatie heeft betrekking op:

- a) het soort krediet; [...]
- c) het totale kredietbedrag en de voorwaarden voor kredietopneming;
- d) de duur van de kredietovereenkomst; [...]
- g) het jaarlijkse kostenpercentage en het totale door de consument te betalen bedrag, aan de hand van een representatief voorbeeld en met vermelding van alle voor de berekening van dit percentage gebruikte hypothesen; [...]

2. Richtlijn 2008/48/EG is in Oostenrijk omgezet bij het Verbraucherkreditgesetz (wet inzake het consumentenkrediet; hierna: „VKrG”). Deze wet komt weliswaar inhoudelijk overeen met de richtlijn, maar de systematiek van de richtlijn is niet overgenomen. Terwijl de richtlijn in artikel 3, onder c), uitgaat van een ruim begrip van de kredietovereenkomst, regelt de Oostenrijkse wet allereerst in zijn tweede afdeling uitsluitend de aan consumenten verstrekte geldlening in de zin van het Allgemeine Bürgerliche Gesetzbuch (Oostenrijks Burgerlijk Wetboek). In zoverre neemt § 6 VKrG de in artikel 5 van richtlijn 2008/48/EG opgenomen informatieverplichtingen over:

„§ 6. (1) Geruime tijd voordat de consument door een kredietovereenkomst of een aanbod wordt gebonden, verstrekt de kredietgever op basis van de door de kredietgever aangeboden kredietvoorwaarden en, in voorkomend geval, de door de consument kenbaar gemaakte voorkeur en verstrekte informatie, de consument de nodige informatie om verschillende aanbiedingen te kunnen

vergelijken en zo een geïnformeerd besluit te kunnen nemen over het sluiten van een kredietovereenkomst. Die informatie wordt op papier of op een andere duurzame drager verstrekt en heeft inzonderheid betrekking op:

1. het soort krediet; [...]
3. het totale kredietbedrag en de voorwaarden voor kredietopneming;
4. de duur van de kredietovereenkomst; [...]

[Or. 7]

7. het jaarlijkse kostenpercentage en het totale door de consument te betalen bedrag, aan de hand van een representatief voorbeeld en met vermelding van alle voor de berekening van dit percentage gebruikte hypothesen overeenkomstig § 27; [...]

(8) De in de leden 1 tot en met 7 opgenomen informatieverplichtingen gelden ook voor de kredietbemiddelaar, tenzij deze slechts in een ondergeschikte functie als goederenleverancier of dienstverlener is betrokken bij de kredietbemiddeling.”

De toepassing van deze bepaling op een uitstel van betaling en naderhand gesloten overeenkomsten inzake termijnbetaling vloeit verder voort uit § 25 VKrG:

„§ 25. (1) Op overeenkomsten waarbij een ondernemer aan een consument onder bezwarende titel uitstel van betaling of een andere betalingsfaciliteit verleent, zijn de bepalingen van de tweede afdeling, met uitzondering van § 11, lid 4, en de hiernavolgende bijzondere regelingen van toepassing. [OMISSIS]

(2) In het geval van een uitstel van betaling voor bepaalde goederen of diensten moet de standaardinformatie in de advertentie (§ 5, lid 1) tevens de prijs bij contante betaling en het bedrag van eventuele aanbetalingen bevatten. De prijs bij contante betaling alsmede het goed of de dienst moeten ook worden genoemd in de precontractuele informatie (§ 6, lid 1) en in de kredietovereenkomst (§ 9, lid 2).”

Voor het overige komen de in de wet opgenomen definities, voor zover hier van belang, in wezen overeen met die van de richtlijn:

„§ 2 [...]

(4) Kredietbemiddelaar is de natuurlijke persoon of rechtspersoon die niet optreedt als kredietgever en die in het kader van zijn bedrijfs- of

beroepsactiviteiten tegen een vergoeding in de vorm **[Or. 8]** van geld of een andere overeengekomen financiële beloning,

1. aan consumenten kredietovereenkomsten of overige kredietverstrekkingen voorstelt of aanbiedt,
2. consumenten bijstaat bij de voorbereiding van het sluiten van andere dan de onder 1) bedoelde kredietovereenkomsten of overige kredietverstrekkingen, of
3. namens de kredietgever met consumenten kredietovereenkomsten sluit of bij overige kredietverstrekkingen ten behoeve van de kredietgever optreedt.

(5) De totale kosten van het krediet voor de consument zijn alle kosten, met inbegrip van rente, commissielonen bijvoorbeeld voor de bemiddeling bij een krediet, belastingen en vergoedingen van welke aard ook, die de consument in verband met de kredietovereenkomst moet betalen en die de kredietgever bekend zijn, met uitzondering van notariskosten; dit omvat ook de kosten in verband met nevendiensten met betrekking tot de kredietovereenkomst, met name verzekeringspremies, indien het sluiten van een dienstencontract door de kredietgever wordt verlangd om het krediet, in voorkomend geval op de geadverteerde voorwaarden, te verkrijgen.

(6) Het totale door de consument te betalen bedrag is de som van het totale kredietbedrag en de totale kosten van het krediet voor de consument.

(7) Het jaarlijks kostenpercentage zijn de totale kosten van het krediet voor de consument, uitgedrukt in een percentage op jaarbasis van het totale kredietbedrag (§ 27). [...]

(10) Het totale kredietbedrag is het plafond of de som van alle bedragen die op grond van een kredietovereenkomst beschikbaar worden gesteld.”

Een uitzondering in de zin van artikel 2, lid 6, van richtlijn 2008/48 (uitstel van betaling om rechtsvorderingen te vermijden) kent de Oostenrijkse wet niet.

3. De gevolgen van betalingsverzuim zijn in het Allgemeine Bürgerliche Gesetzbuch (hierna: „ABGB”) als volgt geregeld:

„§ 1000. (1) De rente die zonder bepaling van de hoogte ervan is bedongen of die voortvloeit uit de wet, bedraagt, voor zover wettelijk niet anders bepaald, vier procent per jaar. [...]

§ 1333. (1) De schade die de crediteur ten gevolge van de te late betaling van een **[Or. 9]** geldvordering door de schuldenaar heeft geleden, wordt vergoed door de wettelijke rente (§ 1000, lid 1).

(2) Naast de wettelijke rente kan de crediteur ook vergoeding van andere, door de schuldenaar veroorzaakte en door hem geleden schade vorderen, met name de noodzakelijke kosten van doelmatige buitengerechtelijke invorderings- of inningsmaatregelen, voor zover deze in een redelijke verhouding staan tot de betrokken vordering.

III – Conclusies en betoog van partijen

Verzoeker heeft meerdere verbodsacties ingesteld. In het kader van het onderhavige verzoek om een prejudiciële beslissing is van belang zijn vordering om verweerster te verbieden in het zakelijk verkeer met consumenten

„overeenkomsten inzake uitstel van betaling onder bezwarende titel te sluiten zonder voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst de in § 6 VKrG bedoelde informatie te hebben verstrekt”.

Volgens verzoeker sluit verweerster namens crediteuren met hun schuldenaren overeenkomsten over een uitstel van betaling. Haar kosten en de rente vormen de vergoeding voor haar werkzaamheden, aldus verzoeker. Om die reden is er sprake van uitstel van betaling onder bezwarende titel in de zin van § 25 VKrG. Verweerster mag deze overeenkomsten derhalve alleen afsluiten, als zij daarvoor de informatie in de zin van § 6 VKrG heeft verstrekt. Daarbij dient zij inzonderheid de duur (aantal termijnen) en het jaarlijks kostenpercentage op te geven, aldus verzoeker. Dit heeft zij volgens verzoeker nagelaten, zodat verzoeker bevoegd is tot het instellen van de verbodsactie overeenkomstig § 28a van het Konsumentenschutzgesetz (artikel 2 van richtlijn 2009/22/EG).

Verweerster concludeert tot afwijzing van deze vordering. De tegen haar ingestelde vordering kan op dit punt niet slagen, alleen al omdat de overeenkomst niet met haar, maar met de betrokken crediteur tot stand komt, aldus verweerster. Om die reden is zij op voorhand niet verplicht de precontractuele informatie in de zin van § 6 VKrG te **[Or. 10]** verstrekken. Bovendien is er volgens haar ook geen sprake van een uitstel van betaling „onder bezwarende titel” in de zin van § 25 VKrG. Van een bezwarende titel kan alleen worden uitgegaan als de overeenkomst inzake het uitstel van betaling een aanvullende last voor de schuldenaar meebrengt. Dit is in de zakelijke transacties van verweerster niet het geval, aangezien de schuldenaar ook zonder overeenkomst op grond van § 1333 ABGB vertragingsrente dient te betalen en de kosten van de inning van de vordering door verweerster dient te vergoeden. Verweerster stelt geen rente of kosten te vorderen die de schuldenaren niet toch al in de vorm van schadevergoeding dienen te betalen.

IV – Procesverloop vóór de verwijzing

De rechter in eerste aanleg heeft de vordering (ook) op het thans litigieuze punt toegewezen. Volgens deze rechter wekt verweerster in de door haar opgestelde overeenkomst de indruk dat zij zelf kredietgever is, zodat verzoeker alleen al om die reden rechtstreeks een vordering tegen verweerster mag instellen. Bovendien heeft verweerster een aanmerkelijk eigen belang bij de door haar getroffen inningsmaatregelen. Onder deze omstandigheden mag zij ook als vertegenwoordiger van de crediteur niet de informatieverplichtingen overeenkomstig § 6 VKrG schenden. Deze bepaling is volgens de rechter in eerste aanleg van toepassing, omdat er sprake is van een uitstel van betaling onder bezwarende titel in de zin van § 25, lid 1, VKrG. De hieraan verbonden kosten zijn de vertragingsrente en de kosten van verweerster die de schuldenaren verplicht zijn te betalen.

De appelrechter heeft deze beslissing bekrachtigd. Tegen een incassobureau dat ten behoeve van de crediteur overeenkomsten over termijnbetalingen afsluit en daarvoor gebruik maakt van door hemzelf opgestelde overeenkomsten, kan in het geval van inbreuk op het Verbraucherkreditgesetz een verbodsactie worden ingesteld, aldus de appelrechter. In casu is er sprake van een dergelijke inbreuk, omdat de vertragingsrente en de kosten van het incassobureau [**Or. 11**] als vergoeding voor de overeenkomst inzake termijnbetaling dienen te worden aangemerkt. Om die reden was verweerster verplicht om de in § 6 VKrG bedoelde informatie te verstrekken, aldus de appelrechter.

V – Prejudiciële vragen

Vraag 1: incassobureau als kredietbemiddelaar?

1.1. Met het Verbraucherkreditgesetz wordt richtlijn 2008/48/EG omgezet. Bijgevolg dient deze wet in de zin van deze richtlijn te worden uitgelegd. Dit geldt in het bijzonder voor de uitlegging van het begrip „kredietbemiddelaar” in § 2, lid 4, VKrG. Deze bepaling komt in wezen overeen met artikel 3, onder f), van richtlijn 2008/48/EG. Dat daarin – afwijkend van de bepaling van de richtlijn – sprake is van „kredietovereenkomsten en overige kredietverstrekkingen”, kan worden verklaard door het feit dat de Oostenrijkse wet uitgaat van een beperkter begrip van de kredietovereenkomst dan de richtlijn: terwijl laatstgenoemde daaronder naast leningen ook kredieten in de vorm van een uitstel van betaling of een andere betalingsfaciliteit verstaat, verwijst § 2, lid 3, VKrG naar de algemene definitie van de kredietovereenkomst in § 988 van het Allgemeine Bürgerliche Gesetzbuch (ABGB) waaronder slechts de geldlening onder bezwarende titel valt. Door aanvullend het begrip „kredietverstrekkingen” in de wet op te nemen, omvat de definitie van het begrip kredietbemiddelaar echter ook alle andere vormen van de kredietovereenkomst in de zin van de richtlijn.

1.2. Het is de vraag of een incassobureau dat in opdracht en in naam van crediteuren overeenkomsten inzake termijnbetalingen of overeenkomsten inzake uitstel van betaling onder bezwarende titel met schuldenaren afsluit, onder het begrip kredietbemiddelaar valt. Dit standpunt vindt steun in de volgende overwegingen: het incassobureau handelt niet zelf als kredietgever, het handelt bedrijfsmatig en ontvangt voor zijn werkzaamheden een vergoeding die bestaat uit de door hem in rekening gebrachte „kosten”. Het recht op vergoeding van deze kosten bestaat **[Or. 12]** in beginsel jegens de crediteur als opdrachtgever van het incassobureau, die op zijn beurt van de schuldenaar vergoeding van deze kosten kan vorderen overeenkomstig § 1333, lid 2, ABGB. Het incassobureau biedt de schuldenaren aan om overeenkomsten inzake een uitstel van betaling of overeenkomsten inzake termijnbetaling af te sluiten [artikel 3, onder f), punt i), van richtlijn 2008/48/EG], en sluit deze overeenkomsten namens de crediteur met de schuldenaren [artikel 3, onder f), punt i), van richtlijn 2008/48/EG]. Deze feiten zijn door verzoeker gesteld en zijn juist en niet in geding; het maakt derhalve niet uit dat verzoeker geen uitdrukkelijk beroep heeft gedaan op de hoedanigheid van verweerster van kredietbemiddelaar. In zoverre verschillen de hier te beoordelen feiten van die welke ten grondslag liggen aan de uitspraak 10 Ob 28/14m. In die zaak wees de 10. Senat van het Oberste Gerichtshof een vergelijkbare verbodsactie af, omdat verzoeker de hoedanigheid van verweerder, eveneens een incassobureau, als kredietgever of kredietbemiddelaar niet voldoende had onderbouwd.

1.3. Tegen de kwalificatie van verweerster als kredietbemiddelaar pleit mogelijk dat het doel van haar onderneming in de eerste plaats het innen van vorderingen is; de bemiddeling van overeenkomsten inzake uitstel van betaling en overeenkomsten inzake termijnbetalingen (hooguit onder bezwarende titel) vormt slechts een middel voor het bereiken van dit doel en is zowel feitelijk als (waarschijnlijk) ook kwantitatief secundair ten opzichte van het primaire doel. Het is denkbaar om artikel 3, onder f), van richtlijn 2008/48/EG restrictief aldus uit te leggen dat daaronder alleen die ondernemingen dienen te worden verstaan die zich in het kader van hun bedrijfsactiviteiten juist richten op de bemiddeling van kredietovereenkomsten; als de bemiddeling – zoals bij incassobureaus per definitie het geval is – slechts een hulpmiddel is om een ander (primaire) doel te bereiken, is niet voldaan aan deze voorwaarde.

[Or. 13]

Voor deze opvatting pleit inzonderheid artikel 21, onder a), van richtlijn 2008/48/EG. Volgens deze bepaling dienen de lidstaten ervoor te zorgen dat de kredietbemiddelaar

„de omvang van zijn volmacht vermeldt, en met name of hij exclusief met één of meer kredietgevers dan wel als onafhankelijk makelaar werkt”.

Hieruit zou kunnen worden afgeleid dat onder de richtlijn alleen kredietbemiddelaars mogen vallen die voldoen aan het *kenmerkende* beeld van deze beroepsgroep. Daarentegen werken incassobureaus noch „exclusief” met één of meerdere kredietgevers, noch zijn zij werkzaam als „onafhankelijk kredietmakelaar”; veeleer innen zij vorderingen van hun opdrachtgevers en zorgen uitsluitend voor *dit* doel ervoor dat overeenkomsten tot stand komen die onder het begrip van de kredietovereenkomst in de zin van de richtlijn vallen.

1.4. Tegen een verschil in behandeling pleit evenwel de definitie in artikel 3, onder f), van richtlijn 2008/48/EG, die geen dergelijke differentiatie bevat. De Senat is om die reden geneigd ervan uit te gaan dat incassobureaus die overeenkomsten inzake termijnbetaling tussen de door hen vertegenwoordigde crediteuren en hun schuldenaren tot stand brengen, als kredietbemiddelaars in de zin van artikel 3, onder f), van richtlijn 2008/48/EG dienen te worden beschouwd. Aangezien ook een andere uitlegging evenwel niet is uitgesloten, wordt het Hof van Justitie verzocht om opheldering.

Vraag 2: Overeenkomst inzake termijnbetaling onder bezwarende titel?

2.1. Indien verweerster een kredietbemiddelaar is, rijst verder de vraag of zij bij het sluiten van overeenkomsten inzake uitstel van betaling en overeenkomsten inzake termijnbetaling verplicht is om precontractuele informatie overeenkomstig artikel 5 van richtlijn 2008/48/EG te verstrekken. Aan deze verplichting heeft zij niet voldaan, aangezien zij in de door haar **[Or. 14]** opgestelde overeenkomsten noch de duur van de overeenkomst inzake termijnbetaling noch het jaarlijks kostenpercentage heeft vermeld. Dit zou evenwel niet relevant zijn, als de door haar bemiddelde overeenkomsten – zoals zij stelt – niet binnen het toepassingsgebied van de richtlijn vallen.

2.2. Overeenkomstig artikel 1, lid 1, van de richtlijn is deze van toepassing op „kredietovereenkomsten”. Dit begrip omvat volgens artikel 3, onder c), ook een krediet in de vorm van „uitstel van betaling” („deferred payment”, „delaï de paiement”). Hieronder valt zeer zeker ook een overeenkomst op grond waarvan een volledig opeisbare schuld in termijnen zal worden afbetaald. Op grond van artikel 2, lid 2, onder j), van richtlijn 2008/48/EG vallen „kredietovereenkomsten die voorzien in kosteloos uitstel van betaling van een bestaande schuld” evenwel niet onder het toepassingsgebied van de richtlijn.

2.3. Deze regeling is bij § 25 VKrG opgenomen in het Oostenrijkse recht. Op grond daarvan dienen de bepalingen van de tweede afdeling van deze wet – dus inzonderheid de precontractuele informatieverplichtingen – ook te worden toegepast op overeenkomsten inzake „uitstel van betaling onder bezwarende titel”. De Oostenrijkse wet vertoont daarmee weliswaar een andere systematiek dan de richtlijn – in de plaats van een uitzondering op een ruim toepassingsgebied treedt de uitbreiding van een in eerste instantie beperkter toepassingsgebied –, maar

inhoudelijk komen beide regelingen overeen. Doorslaggevend is of het overeengekomen uitstel van betaling „onder bezwarende titel” of „kosteloos” wordt verleend. Alleen in het eerstgenoemde geval moeten de beschermende bepalingen van het recht inzake consumentenkrediet worden toegepast.

2.4. Het begrip „kosteloos” („free of charge”, „sans frais”) kan op verschillende wijze worden opgevat:

[Or. 15]

(a) Enerzijds kan worden bepleit dat onder vergoeding alle verdragingsrente en kosten dienen te worden verstaan die in verband staan met het overeengekomen uitstel van betaling. Indien de schuldenaar dus uit hoofde van de overeenkomst tot aan de uitgestelde betalingstermijn(en) verdragingsrente dient te betalen en aan de crediteur hooguit verdere kosten dient te vergoeden, is er naar deze opvatting sprake van een bezwarende titel en valt deze overeenkomst inzake uitstel van betaling binnen het toepassingsgebied van de richtlijn. Deze opvatting zou evenwel tot gevolg hebben dat bij elke overeenkomst inzake uitstel van betaling in verband waarmee verdragingsrente en hooguit verdere kosten dienen te worden betaald, niet alleen dient te zijn voldaan aan de (litigieuze) precontractuele informatieverplichtingen in de zin van artikel 5 van richtlijn 2008/48/EG, maar dat de kredietgever – met andere woorden de crediteur – bovendien verplicht zou zijn tot beoordeling van de kredietwaardigheid overeenkomstig artikel 8 van richtlijn 2008/48/EG en dat de overeenkomst zou moeten voldoen aan de inhoudelijke vereisten op grond van artikel 10 van richtlijn 2008/48/EG. Dit alles zou hoge kosten met zich mee brengen voor de crediteur – waarbij het ook kan gaan om een kleine onderneming die haar openstaande vorderingen moet innen – en voor een door de crediteur ingeschakeld incassobureau.

(b) Ook om die reden heerst in de Duitse en de Oostenrijkse doctrine de opvatting dat van „kosten” alleen sprake kan zijn als de schuldenaar uit hoofde van de overeenkomst meer moet betalen dan hij vanwege zijn verzuim tot betaling van de oorspronkelijke vordering toch al moest betalen – en daarmee bij puur feitelijke verlenging van de betalingstermijn [OMISSIS] [literatuurverwijzingen]. **[Or. 16]** Volgens deze opvatting zou, indien een overeenkomst inzake uitstel van betaling of een overeenkomst inzake termijnbetaling slechts een betalingsverplichting concretiseert die wegens het verzuim toch al voortvloeit uit de wet, het recht inzake consumentenkrediet niet van toepassing zijn, aangezien een bezwarende titel ontbreekt.

Naar Oostenrijks recht is een schuldenaar bij verzuim (ten minste) wettelijke rente ten bedrage van 4 % verschuldigd (§ 1333, lid 1, juncto § 1000 ABGB) en dient hij de crediteur bovendien in het geval van – overeenkomstig § 1298 ABGB het vermoeden van – schuld ook verdergaande schade te vergoeden, waartoe inzonderheid de redelijke inningskosten behoren (§ 1333, lid 2, ABGB). Zoals verweerster artikel 2, lid 2, onder j), van richtlijn 2008/48/EG uitlegt, zou een

overeenkomst inzake termijnbetaling niet onder bezwarende titel zijn afgesloten, als deze slechts toch al bestaande aanspraken concretiseert. Het staat niet vast dat de voorwaarden van verweerster verder gingen dan dit.

2.4. Naar de opvatting van de Senat is er evenwel ook in het laatstgenoemde geval meer voor te zeggen dat hier wel sprake is van een bezwarende titel.

Ten eerste heeft ook een schuldenaar in verzuim er belang bij te vernemen welke *concrete* lasten verbonden zijn aan een overeenkomst inzake uitstel van betaling of een overeenkomst inzake termijnbetaling. De hoogte van de verdragingsrente is weliswaar wettelijk vastgesteld op 4 %, maar deze kan in het geval van een hogere schade van de crediteur (bijvoorbeeld als hij zelf een hogere rente moet betalen) worden overschreden. Verder kan de vraag rijzen of de kosten van het incassobureau redelijk zijn. De **[Or. 17]** precontractuele informatie van artikel 5 van richtlijn 2008/48/EG biedt de schuldenaar de mogelijkheid om de aan hem aangeboden overeenkomst met andere financieringsvormen te vergelijken en zo een geïnformeerd besluit te nemen. In ieder geval de precontractuele informatieverplichtingen – inzonderheid de vermelding van het jaarlijks kostenpercentage dat ook de met de kredietverstrekking verbonden kosten omvat, in het geval van verweerster bijvoorbeeld de kosten van het „bewaren” van de vordering – moeten derhalve volgens het doel van de bepaling ook worden toegepast, indien slechts wettelijke verplichtingen worden geconcretiseerd.

Ten tweede verzet ook artikel 2, lid 6, van richtlijn 2008/48/EG zich tegen de veronderstelling dat het concretiseren van wettelijke verplichtingen op zich niet kan leiden tot het tot stand komen van een overeenkomst inzake uitstel van betaling onder bezwarende titel. Volgens deze bepaling mogen de lidstaten bepalen dat in het geval van betalingsverzuim getroffen „regelingen voor uitstel of aflossing” slechts enkele bepalingen van de richtlijn van toepassing zijn, waaronder echter (met name) niet vallen de precontractuele informatieverplichtingen en de verplichting tot beoordeling van de kredietwaardigheid. Hiervoor is onder meer vereist dat „de voorwaarden voor de consument daardoor niet ongunstiger worden dan voorwaarden van de oorspronkelijke kredietovereenkomst” (artikel 2, lid 6, onder b), van richtlijn 2008/48/EG). Deze bepaling zou geen zelfstandige betekenis hebben, als reeds artikel 2, [lid 2,] onder j), van richtlijn 2008/48/EG aldus zou moeten worden opgevat dat een overeenkomst inzake een uitstel van betaling alleen dan onder de richtlijn valt, als deze zou leiden tot een grotere belasting ten opzichte van de rechtssituatie op grond van de oorspronkelijke overeenkomst (inclusief de wettelijke gevolgen van het verzuim). Overeenkomsten zoals bedoeld in artikel 2, lid 6, onder b), van richtlijn 2008/48/EG zouden dan immers reeds op grond van artikel 2, [lid 2,] onder j), **[Or. 18]** van richtlijn 2008/48/EG uitgesloten zijn van het toepassingsgebied van de richtlijn; de aanvullende vereisten van artikel 2, lid 6, van richtlijn 2008/48/EG – ook de oorspronkelijke overeenkomst moet een kredietovereenkomst zijn; deze regeling moet ertoe dienen een rechtsvordering te vermijden – zouden dan geen betekenis meer hebben.

Het is niet aannemelijk dat de Europese wetgever een bepaling heeft vastgesteld waarvan het rechtsgevolg reeds voortvloeit uit een andere (ruimere) regeling. Om die reden pleit artikel 2, lid 6, van richtlijn 2008/48/EG ervoor dat een overeenkomst inzake uitstel van betaling die regelingen inzake rente en kosten bevat, ook dan niet onder de uitzondering van artikel 2, [lid 2,] onder j), van richtlijn 2008/48/EG valt, als deze alleen de gevolgen van het verzuim concretiseert die voortvloeien uit de wet of uit de oorspronkelijke overeenkomst. Veeleer kunnen de lidstaten voor dergelijke overeenkomsten de toepassing van afzonderlijke bepalingen van de richtlijn uitsluiten, mits is voldaan aan de verdere voorwaarden van artikel 2, lid 6, van richtlijn 2008/48/EG.

2.5. Volgens de bewoordingen van artikel 2, [lid 2,] onder j), van richtlijn 2008/48/EG is evenwel ook iets te zeggen voor de tegenovergestelde opvatting. Het begrip „kosten” kan ook aldus worden opgevat dat hieronder slechts dient te worden verstaan een daadwerkelijke tegenprestatie voor het verlenen van een uitstel van betaling. Van een dergelijke tegenprestatie is alleen sprake, als de crediteur meer ontvangt dan waar hij bij verzuim van de schuldenaar – op grond van de oorspronkelijke overeenkomst en de wet – toch al recht op had. Om die reden wordt het Hof van Justitie verzocht om verduidelijking.

VI – Procedurele aspecten

[OMISSIS] [Or. 19]

Oberster Gerichtshof,

Wenen, 17 februari 2015

[OMISSIS]